

μετὰ τοῦ κυρίου φύλλου, καὶ περιέχοντος κατὰ-λογον τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ δημοσιευομένων βιβλίων περὶ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, εἰδήσεις περὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν, μετὰ τινὰ δὲ χρόνον καὶ μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις καὶ πληροφορίας ἐμπορικὰς καὶ ναυτικὰς. Βαθμηδὸν ἐπίσης πλὴν μεταφράσεων ξένων μυθιστορημάτων, ἤρχισε καταχωρίζουσα καὶ ἄρθρα πρωτότυπα, πραγματείας περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις μνημείων τῆς ἀρχαιότητος, περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἠθίμων τῆς Ἑλλάδος, περιγραφὰς περιηγήσεων εἰς Κρήτην, εἰς Ἐββοίαν, εἰς Βῶλον, εἰς Ὀλυμπίαν, εἰς Τήνον. Τέλος δὲ ἡ σύνταξις αὐτῆς φαίνεται σχηματίζουσα κατὰ μικρὸν τὴν πεποιθήσιν, ὅτι καὶ μὲν καὶ αἱ πρακτικαὶ συμβουλαὶ καὶ αἱ ψυχωφελεῖς διηγήσεις συντελοῦσι τὰ μάλιστα εἰς μόρφωσιν τῆς διανοίας ἀλλ' οὐχ ἥκιστα πρόσφορος εἰς τοῦτο εἶνε καὶ ἡ ἐλαφρὰ καλουμένη φιλολογία, ἡ μὴ ἔχουσα μὲν ἀξιώσεις διδασκαλίας, ἀλλ' ὑγιῆς καὶ εὐπεπτος, καὶ ὅτι πρὸς μόρφωσιν χρησιμώτατα εἶνε μάλιστα τὰ μὴ κηρύσσοντα ταύτην ὡς σκοπὸν αὐτῶν ἀναγνώσματα. Ἐκ τούτου προήλθον, κύριοι, εἰς φῶς χαριέστατα διηγήματα, γνησίας ἑλληνικῆς ἐμπνεύσεως, εἰς ἃ οὐδεμίαν ἔσχον ῥοπήν αἱ ξέναι γραμματολογίαι. Οἱ εἰς δάνεια προστρέχοντες πρότερον Ἑλληνες κατείδον ὅτι κέκτηνται ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ πρόχειρα καὶ ἀνεκμετάλλευτα πλούτη, καὶ ὅτι τὰ πάτρια ἦθη καὶ ἔθιμα εἶνε ἀρίστη ἀφετηρία πρὸς ψυχολογικὴν ἀνάλυσιν, ἧτις ἀποτελεῖ τὸν κύριον τοῦ μυθιστορήματος χαρακτῆρα. Ἀνήκει δὲ εἰς τὴν Ἑστίαν ἡ τιμὴ, ὅτι ἐνεθάρρυνε τὴν ὁρμὴν ταύτην καὶ περιέβαλεν ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς τὰ πρωτόλεια ἀκραιφνῶς ἑθνικῆς τέχνης· διότι πλεῖστα πρωτότυπα διηγήματα ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ Ἑστίᾳ...

«Τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα καθωδήγησαν, κύριοι, τὴν ὑμετέραν Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ἀπόφασίν της περὶ τῆς ἀπονομῆς τοῦ ἔθλου. Διότι φρονούμεν ὅτι ὁ ἡμέτερος σύλλογος ὀφείλει νὰ μὴ περιεπθῇ μόνον τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ τὴν σύγχρονον πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος νὰ καταμανθῆν καὶ ἐνθαρρύνῃ, κατὰ τὰ ἐκόντα αὐτῶ. Μὴ καὶ οὕτως δὲν προσγίνεται ὠφέλεια εἰς τὴν ἀρχαιότητα; Ἐν ὅσῳ ὑπάρχουσι Ἑλληνες, πολλὴ ὑπάρχει βεβαιότης ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς θὰ εἶνε προσφιλὴς αὐτοῖς, καὶ ὅσον μειζῶν ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν τοσοῦτον θερμότερος καὶ ἐλλογώτερος θὰ εἶνε ὁ θαυμασμὸς αὐτῶν ὑπὲρ τῆς κλασσικῆς Ἑλλάδος, ποθεινοτέρα ἡ σπουδὴ αὐτῆς καὶ τελεσφορώτεραι τῇ ἐπιστήμῃ αἱ ἐργασίαι ἐκείνων πρὸς κρείσσονα ταύτης γνώσιν. Ὅθεν καθήκον ἔχομεν νὰ ἐνθαρρύνωμεν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς ἐπίτευξιν τοιούτων ἀποτελεσμάτων

δημοσιεύμα. Οὐδὲν δ' ἕτερον, κύριοι, ἐργάζεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνδελεχέστερον καὶ ἐπιτυχέστερον τῆς Ἑστίας, ἧτις κατὰ δωδεκαετίας διαχέει περὶ αὐτὴν τὸ φῶς, ὀξύνει τὸν νοῦν καὶ φρονηματίζει τὴν καρδίαν. Τούτων ἕνεκα τὸ περιοδικὸν τοῦτο συνιστάται εἰς τὴν ὑμετέραν εὐμενῆ προσόχῃν καὶ κρίνεται ἄξιον νὰ συναριθμηθῇ ἐν τοῖς ἔργοις, ἅτινα βραβεύετε.

Ο ΥΠΟΥΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Ε'.

Νεανίας ὑψηλός, φέρων ἐνδυμασίαν ἐξοχικὴν ἀνεπιλήπτου κομψότητος, χειρόκτια καὶ ταινίαν ἐρυθρὰν εἰς τὴν κομβιοδόχην προσέκλινεν ἐνώπιον τῶν δύο γυναικῶν ἡ Ἐρρικέττα Ἐρβλαὶ παρετήρησεν ἀμέσως εἰς τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ Ροβέρτου δὲ Μομβρέν τὴν ταραχὴν, ἣν εἶχε παρατηρήσει καὶ εἰς τὴν τῆς Γιλβέρτης. Προφανῶς οἱ δύο νέοι ἐγνωρίζον ἀλλήλους.

Ὁ κύριος δὲ Μομβρέν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶχεν ἤδη φθάσει εἰς τὸ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας του ἔτος· ἀλλὰ λεπτοφυῆς ὢν, νεώτατος τὴν μορφήν, μὲ μικρὸν ξανθὸν μύστακα καὶ πρόσωπον ἰσχνόν, ὀλίγον τι δὲ μελαγχολικόν, ἐφαίνετο μόλις εἰκοσιτριῶν ἢ εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν.

Ὁ Δυκᾶς ἀναμφιβόλως θὰ ἐφαίνετο ἠθικῶς καὶ φυσικῶς ὡς πρεσβύτερός του. Ὁ κόμης ὀπωσοῦν ἐπιφυλακτικὸς περὶ τὴν συμπεριφορὰν, ἐδείκνυεν ἐν τούτοις περὶ πάντα τὰ κινήματά του ἀφέλειαν τινὰ ἀνεπιτήδευτον, ἐν ἣ ἡ χάρις τοῦ περὶ τὸν κοινωνικὸν βίον ἐμπείρου ἀνδρὸς συνεδυάζετο μὲ ποιὰν τινὰ στρατιωτικὴν εὐταξίαν. Θὰ τὸν ἐξελάμβανέ τις ἐν τῇ ἐξοχικῇ του περιβολῇ ὡς ἀξιωματικὸν τοῦ ἰππικοῦ μὲ πολιτικὴν ἐνδυμασίαν.

Ἐκάθησεν εἰς ἔδραν ἀντικρῦ τῆς κυρίας Ἐρβλαί, ἡ δὲ Ἐρρικέττα πρὸ πάσης ἄλλης ἐμιλίας ἔλαβε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ πικρυσιάσῃ τὸν κόμητα πρὸς τὴν νεάνίδα, πονηρῶς δὲ προσποιήθη ὅτι ἐξεπλήττετο ἀκούουσα τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. δὲ Μομβρέν:

— ὦ! ἔχω τὴν τιμὴν νὰ μὴ εἶμαι ἄγνωστος πρὸς τὴν δεσποινίδα...

Ὁ νέος ἐζήτησε μάλιστα πληροφορίας περὶ τῆς υἱείας τοῦ ταγματάρχου Βερδιέ· εἶχε τὴν τύχην νὰ εἶνε φίλος του, ἀφοῦ ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ὑπηρετήσῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς του κατὰ τὸ 1870.

— Κατὰ τὸ 1870 ; εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί·
θὰ ἦσθε πολὺ νέος κατὰ τὸ 1870 !

— Ἥμην δεκαοκταέτης, κυρία.

— Καὶ τί βαθμὸν εἴχετε ;

— ὦ! κανένα βαθμὸν τότε· ἤμην ἀπλῶς
ἐθειλοντής.

Καὶ ἐμειδιάσει μετὰ τινος μελαγχολίας λέ-
γων πρὸς τὴν Γιλβέρτην:

— Θὰ ἤμην ὅμως ἀχάριστος πρὸς τὸν θεῖον
σας, δεσποινίς, ἂν ἐλησμόνουσιν ὅτι αὐτὸς μοῦ
ἔδωσε τὰ γαλόνια τοῦ λοχίου... Τὰ ἔφερα
ἐπὶ πολὺν καιρὸν.

— Καὶ θὰ τ' ἀπεδώσατε ἴσως μετὰ τὴν εἰ-
ρήνην, μὴ θέλων βέβαια νὰ ὑπηρετήσητε αὐ-
τὴν τὴν φρικώδη Δημοκρατίαν ;

Ἡ κυρία Ἐρβλαί ἐτόνιζε τὰς λέξεις ταύτας
κἄπως φιλαρέσκως. Ὁ κ. δὲ Μομβρέν προσεπά-
θησε καὶ αὐτὴς νὰ μειδιάσῃ : « Ὁχι!... θὰ
διετῆρει τὰ γαλόνιά του, ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον
ἀκριβῶς, ὅτε εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὰ ράψῃ
εἰς τὴν χειρῖδα τῆς στολῆς του, μία σφαῖρα
τὸν ἔρριψε χαμαί. Τὸν μετέφερον εἰς τὸ νοσο-
κομεῖον... » Εἶτα μετὰ παραδόξου ἐκφράσεως
προσέθηκε σχεδὸν ἀποτόμως·

— Θὰ ἔπραττα κάλλιον ἂν ἔμενα εἰς τὸ
σύνταγμα, ἀφοῦ ἐθεραπεύθην!

Ὡς νὰ ἤθελε δὲ ν' ἀποδιώξῃ λυπηρὸν λογι-
σμόν, ἤλλαξε τὸ θέμα τῆς συνομιλίας, ἐξήγα-
γεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸ χαρτοφυλάκιόν
του, ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ φάκελλον καὶ προσήνε-
κεν αὐτὸν πρὸς τὴν κυρίαν Ἐρβλαί λέγων ὅτι
ἐθεωρεῖτο πολὺ εὐτυχής, δυνάμενος νὰ συντελέ-
σῃ εἰς τὸ ἐπιχειρούμενον παρ' αὐτῆς ἀγαθὸν
ἔργον, εἰς τὴν ἰδρυσιν δηλαδὴ ἐργαστηρίου τῶν
ἀπόρων νεανίδων τῶν περιχώρων. Ἡὐχαρίστει
τὴν κυρίαν Ἐρβλαί διότι δὲν ἐλησμόνησε νὰ
τὸν καταλέξῃ μετὰ τῶν συνεισφερόντων καὶ
ἔφερον αὐτῇ τὸν ὄβολόν του.

Ἡ Ἐρρικέττα ἠνοιξε τὸν φάκελλον καὶ εὗρε·
ἐντὸς αὐτοῦ πεντακόσια φράγκα ! Ὁ κύριος δὲ
Μομβρέν ἐδεικνύετο ἀληθῶς γενναϊόδωρος καὶ
αἰ προστατευόμενι τῆς κυρίας Ἐρβλαί θὰ
ἠσθάνοντο πρὸς αὐτὸν ζωηρὰν εὐγνωμοσύνην.
Μετὰ χαρᾶς ἀνέγραψεν αὐτὸν μετὰ τῶν εὐ-
εργετῶν καὶ ἰδρυτῶν τοῦ Καταστήματος.

— Ὁχι, σὰς παρακαλῶ, κυρία, εἶπεν ὁ κό-
μη. Χαίρω ὑπερβολικὰ διότι δύναμαι νὰ φανῶ
χρήσιμος εἰς τὸ ἔργον, ἀλλ' ἐπιθυμῶ ἢ συνδρο-
μή μου νὰ μείνῃ ἀνώνυμος.

Ἡ Ἐρρικέττα παρακινουμένη πάντοτε ἀπὸ
τὸ πάθος τῆς πολιτικῆς ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

— Ἐννοῶ, εἶπεν. Δὲν θέλετε νὰ φανῆτε ὅτι
προστατεύετε τὰς μικρὰς μου ριζοσπάστιδας.

Ἄλλ' ἡ Γιλβέρτη νῦχαριστήθη τὰ μέγιστα
ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ κ. δὲ Μομβρέν.

— Σὰς διαβεβαίω, κυρία, εἶπεν, ὅτι οὐδέ-

λωσ ἐφρόντισα νὰ μάθω τὸ πολιτικὸν φρόνημα
τῶν προστατευομένων σας, ὅπως καὶ ὑμεῖς,
εἶμαι βέβαιος, δὲν ἐξετάζετε νὰ μάθητε τί φρο-
νοῦν αἱ πτωχαὶ κόραι πρὸς τὰς ὁποίας θὰ πα-
ράσχετε ἐργασίαν. Ἄρκεϊ δι' ὑμᾶς ὅτι πάσχουν·
καὶ δι' ἐμὲ ἐπίσης, τὸ τοιοῦτο ἄρκεϊ.

Ἡ Γιλβέρτη ἣτις οὐδένα εἶχε προφέρει λόγον
ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ κυρίου δὲ Μομβρέν, παρε-
τῆρει τὸν νέον μετὰ τινος συγκινήσεως ὡπσοῦν
ἀνησύχου. Ἐκάθητο μετὰ αὐτοῦ καὶ τῆς
κυρίας Ἐρβλαί, ὃ δὲ κόμης λαλῶν πρὸς τὴν
Ἐρρικέτταν, ἐφαίνετο ἀποφεύγων μετὰ τινος
συστολῆς καὶ φόβου τὸ βλέμμα τῆς Γιλβέρτης.
Ἐφαίνετο εἰς τὴν νεανίδα ὅτι εἶχε τὸ ἦθος
μελαγχολικώτερον, ὅτι εἶχε καταστῆ ὠρρότερος
καὶ ἰσχνότερος ἀφ' ὅτου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος
εἶχον συναντηθῆ ἐν Τρουβίλλῃ, ὅπου ὁ Βερδιέ
τὴν ἔφερον ὅπως διατρίψῃ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας χά-
ριν διασκεδάσεως. Εἶχεν ἀποκομίσει ἐκ τῶν ἡμε-
ρῶν ἐκείνων—αἵτινες ἀπετέλουν χρονολογίας
ἐπιστήμους εἰς τὴν ζωὴν τῆς, τὴν τόσον πενιχρὰν
εἰς ἐπεισόδια, μονότονον καὶ κενὴν—ἀνάμνη-
σιν ζωηροτέραν ἀφ' ὅτι δὲν ἐτόλμα νὰ ὁμολο-
γήσῃ πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτὸν τῆς.

Αἱ ὄραι, ἃς εἶχε διέλθει ἐν τῷ ἐκεῖ ξενοδοχείῳ
ἐφαίνοντο αὐτῇ αἰ ἀρεστόταται ἐξ ὅλων τῶν
τοῦ βίου τῆς. Κατόκει αὐτόθι καὶ ὁ κ. δὲ
Μομβρέν, ἡ τύχη δὲ ἠθέλησεν ὥστε νὰ καθή-
σῃ παραπλεύρως ἀλλήλων εἰς τὴν κοινὴν τρά-
πεζαν. Κατ' ἀρχὰς μόλις ἀντήλλαξαν ὀλίγας
λέξεις. Ἡ Γιλβέρτη παρετήρησε τὴν εὐγενῆ
κοσμιότητα καὶ τὴν μελαγχολίαν τοῦ νέου, ὅτε
δὲ ὁ ταγματάρχης τὸν ἀνεγνώρισεν ὡς πα-
λακίον του στρατιώτην, ἡ δὲ ὡπσοῦν ὠδικῆ καὶ
μελαγχολικῆ φωνῇ τοῦ νέου ἐνεποίησεν αὐτῇ
ἐντύπωσιν ἀόριστον, συγκίνησιν, οἷαν περίπου
προξενεῖ ὁ θρῆνος. Ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνη ἡ τυ-
χία γειννιάσις ἡ καθιστῶσα προσφιλεῖ τὴν
ἀνάμνησιν τῶν ἐν Τρουβίλλῃ συνομιλιῶν καὶ
ἐπαναφέρουσα τόσον συχνὰ κατόπιν τὴν ὀπτα-
σίαν τοῦ κ. δὲ Μομβρέν εἰς τοὺς λογισμοὺς
τῆς. Ἐν αἴσθημα οἴκτου τοὺς εἶχεν συνενώσει
ἐκεῖ πέραν διὰ παντὸς πρὸς ἀλλήλους. Ἀφοῦ
συνητῶντο κατὰ πᾶσαν πρωΐαν καὶ κατὰ πᾶ-
σαν ἐσπέραν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ αὐτοῦ ξενο-
δοχείου, δυστύχημα ἐπελθὸν εἰς ταλαιπώρους
τινὰς ἀλιεῖς ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ συναντηθῶσι
μῖαν ἡμέραν παρὰ τὴν προκουμαῖν, κατεχόμε-
νοι ὑπὸ κοινῆς ἀγωνίας, ἐνῶ οἱ ναυαγῶσται
φέροντες ἐρυθρὸν ναυτικὸν χιτῶνα μετέβαινον ἐν
τῷ μέσῳ τῆς βοῆς τῶν κυμάτων ὅπως παρα-
λάβωσι τοὺς ναυαγοὺς ἐκ τῆς λέμβου, ἐτοιμῆς
νὰ βυθισθῇ. Ὁ Ροβέρτος καὶ ἡ Γιλβέρτη εὐρί-
σκοντο ἐγγὺς ἀλλήλων παρὰ τὴν παραλίαν,
ἐνῶ οἱ ναῦται τοῦ σωστικοῦ ἀκατιοῦ ἐβυθί-
ζοντο ἐξ ὀλοκλήρου σχεδὸν ἐντὸς τῶν κυμάτων

καὶ ἐξήρχοντο λευκοὶ ἐκ τοῦ ἄφρου, θαρραλέως κωπηλατοῦντες, ὅπως ἐπαναφέρωσιν εἰς τὸν λιμένα τοὺς ἀλιεῖς. Τὰ βλέμματα, ἅτινα ἀντήλαξαν κατὰ τὰς ὑφίστας ἐκείνας ἐναγωνίως στιγμάς, αἵτινες κατεσιγάζον τὰς κραυγὰς τοῦ πλήθους, συνεχομένου ἐκ τῆς συγχινήσεως, τῆς μέχρως τῶν σπλάγγων ἐκάστου εἰσδουούσης, οὐδέποτε εἶχε λησμονήσει, ἢ νεᾶνις. Ἡ Γιλβέρτη καὶ ὁ κ. δὲ Μομβρέν συνεκοινώνησαν ἐν τῷ μέσῳ παρομοίου τρόμου καὶ παρομοίας χαρᾶς. Ἐκάτερος αὐτῶν διείδε διὰ μέσου τῶν ἰδίων αὐτοῦ θακρῶν τὰ θάκρυα τοῦ ἄλλου καὶ ἡ ὀρμήφυτος συμπάθεια τῶν δύο ὄντων ἰδεοκαπλασίσθη διὰ μιᾶς ἐν τῇ ἀδελφότητι ἐκείνῃ τῆς ἀγωνίας.

Συνηντήθησαν ἄλλως τε παρὰ τὴν προκυμαῖαν πολλάκις μετὰ τὸ δυστύχημα, ὅπερ ἐξεμηδένιζε πᾶσαν ἐλπίδα ζωῆς ὁμοῦ μετὰ τὴν πενιχρὰν περιουσίαν τῶν ναυαγησάντων ἀλιέων.

Οἱ σωσται κατώρθωσαν μὲν νὰ ἐπαναγάγωσιν εἰς τὴν ξηρὰν τοὺς τρεῖς ἄνδρας τοὺς ἐπιβαίνοντας τῆς λέμβου T. P. 120, τὸν ἰδιοκτήτην δηλαδὴ, πρεσβύτην συντετριμμένον ἐκ τῆς ἡλικίας, ἡλιοκατῆ ἐκ τὸν ἐν τῇ θαλάσῃ βίου, τὸν γαμβρὸν του, νέον ὑψηλὸν σχεδὸν φθισιῶντα καὶ ἕνα ναύτην ἔμμισθον· ἄλλ' ἢ λέμβος, ἡ λέμβος πολλὰ παθοῦσα ἐκ τῆς τρικυμίας, ἀποσυντεθεῖσα ἐκ τῆς ὀρμῆς ἐκάστου κύματος ὡς πτώμα ἐκ τῶν ραμφισμῶν κόρακος, περιελθοῦσα εἰς κατὰστασιν ἀνωφελοῦς σκελετοῦ, ἡ πενιχρὰ λέμβος ἢ παρέχουσα πόρον ζωῆς εἰς τὸν ἰδιοκτήτην, τὴν θυγατέρα του καὶ τὰ δύο αὐτῆς τέκνα, ἡ λέμβος διαρραγεῖσα, καταφαγωθεῖσα, καταποθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀφρίζοντος πέριξ τῶν λειψάνων αὐτῆς ὕδατος, εἶχεν ἀπολεσθῆ. Τότε ὁ πατήρ, ὁ γαμβρός, ἡ θυγάτηρ, πάντες ὁμοῦ ἐπιχείρησαν νὰ διασώσωσιν ἀπὸ τῆς καταστροφῆς ὅ,τι ἠδύναντο, τὸ ἰστίον ἠπλωμένον ἤδη καὶ ἀποξηραίνον ἐκ τὸν ἥλιον ἐπὶ τῆς ἀμώδους ὄχθης, τὰ λείψανα τῶν σχοινίων, τοὺς κάλως, τὰς τροχαλίας, τὰ ἐλεεινὰ ἐν ἐνὶ λόγῳ συντρίμματα τοῦ ναυαγίου, ἐπιδεικνύοντα τὴν πενιχρότητα τῶν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἅτινα νυχθημερὸν κεκμηκότες οἱ δυστυχῆσαντες ἀλιεῖς εἰργάζοντο ὅπως ἀναρπάσωσι τεμάχιον πρὸς τεμάχιον ἐκ τῆς θαλάσσης.

Τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπακολούθησαν τὸ ναυάγιον οἱ ναυαγοὶ εἰργάζοντο ἀκόμη ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτός, μεταβαίνοντας δι' ἐρολικίδος ἀπὸ τῆς προκυμαίας μέχρι τῆς ναυαγησάσης λέμβου καὶ ἀπὸ τῆς λέμβου μέχρι τῆς προκυμαίας, ὁπόθεν, ἀναρριχώμενοι τὰς βαθμίδας, μετεκομιζον τὰ λείψανα τοῦ πλοίου τῶν. Ἡ Γιλβέρτη καὶ ὁ θεὸς τῆς ἐκάθητο εἰς τὴν ἄκραν τῆς ἐν λόγῳ προκυμαίας παρὰ τὸ πισσοβαφές δρύφκτον, ἐρευνῶντες δὲ ἀναμέσον τοῦ νυκτερινοῦ

σκότους, μόλις διέκρινον τὸ ἔρμαιον ταλαντευόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἐγγὺς αὐτοῦ δὲ σειόμενον τὸ μικρὸν ἐφόλκιον ὡς μέλαν σημεῖον. Ἐβλεπον πλησίον τῶν, ὅτε τὸ ἐφόλκιον ἐπανήρχετο, μέλαιναν σκιὰν κύπτουσαν· ἤκουον ἐκ διαλειμμάτων φωνῆν γυναικίως ἐρωτῶσάν τινα ἀναρριχώμενον μετὰ κόπου εἰς τὴν προκυμαίαν: «Πῶς πηγαίνει ἡ δουλειά;» Τότε δὲ στοναχὴ τις πρεσβύτου ἢ θῆξ νέου ἀνδρὸς ἀπήντα: «Θὰ ὑπάγῃ καλλίτερα αὔριον τὸ πρωί!» Καὶ ἡ διάσωσις τῶν ἐλεεινῶν λειψάνων τῆς καταστροφῆς λέμβου ἐξηκολούθει μεθ' ὑπομονῆς, μετὰ σιγῆς καὶ κατηφείας, οἷονεὶ ἀσυνειδήτως γινομένη. Ἡ Γιλβέρτη ἠσθάνετο ὀδύνην ἐν τῇ καρδίᾳ, ὁ δὲ ταγματάρχης ἐνεθυμείτο τότε τοὺς ἐργάτας τοῦ ὄρυχείου τοῦ Μεόν. Πόσοι ἀνθρώπινοι μύρμηκες ἠγωνίζοντο τοιοῦτοτρόπως ὑπὲρ τῶν ἄλλων πανταχοῦ, ἐν τῇ θαλάσῃ, ὑπὸ τὴν γῆν, ὡς μέλισσαι ὑπὲρ τῶν κηφῶν!

Ὅτε δὲ ἐπέστρεφον σκεπτικοὶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἡ Γιλβέρτη ἐνόησεν ὅτι κάποιος τοὺς παρηκολούθει ἐν τῷ σκότει. Ὁ θόρυβος τῶν κυμάτων πληττόντων ἐκατέρωθεν τὰς πλευρὰς τῆς προκυμαίας ἔκαμιν αὐτὴν ἀκουσίως νὰ προσεγγίσῃ ἐπι μᾶλλον εἰς τὸν θεῖόν της, οὐτινος ἔλαβε τὸν βραχίονα· ἀλλὰ καθησύχασεν εὐθύς μετ' ὀλίγον ἀναγνωρίσασα τὸν κ. δὲ Μομβρέν, ἐπιστρέφοντα ταῦτοχρόνως μετ' αὐτῶν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

Ἐπὶ πολλὴν ὥραν εἶχε μείνει καὶ αὐτὸς ἐκεῖ κύπτων ἄνωθεν τῶν δρυφάκτων καὶ προσπαθῶν νὰ διακρίνῃ τοὺς ἀλιεῖς ἀγωνιζομένους ἐντὸς τῆς ζοφερᾶς ἐκείνης ἀβύσσου! Εἶδεν ὅτι ἡ νεᾶνις καὶ ὁ θεὸς της εὕρισκοντο πλησίον του, ἀλλὰ δὲν ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς ποσῶς. Ὅτε καὶ ὁ ταγματάρχης τὸν ἀνεγνώρισεν, ἐσταμάτησαν ἐκεῖ καὶ διήμειψαν τὰς ἐντυπώσεις τῶν περὶ τοῦ ναυαγίου, καὶ ἐξηκολούθησαν ἐπὶ πολλὴν ὥραν συνομιλοῦντες ἐν τῷ σκότει ἐνῶ ἡ θάλασσα ἐξηκολούθει τὸν μέγαν καὶ ἀπέραντον ψίθυρόν της. Καὶ ἦτο θελκτικὴ—ἡ Γιλβέρτη πάντοτε τὴν ἐνεθυμείτο—ἡ βραδεία ἐκείνη συνδιάλεξις περὶ τῆς εὐσπλαγγχίας, περὶ τῶν ταλαιπωριῶν τῶν πτωχῶν, ἡ διάμειψις ἐκείνη τῶν ἀναμνήσεων καὶ τῶν θλιβερῶν ἐντυπώσεων μεταξὺ τοῦ νέου καὶ τοῦ γηραιοῦ ταγματάρχου. Ἐνυκλος ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν ἀκοήν της ἡ μελφδικὴ φωνὴ τοῦ κ. δὲ Μομβρέν, ἡρέμα ἀκουμένη, παρὰ τὸν διαρκῆ κρότον τῶν κυμάτων. Πρὸς στιγμὴν, διαλυθείσης τῆς εἰς τὸ βάθος τοῦ ὄριζοντος ὁμίχλης, γραμμὴ φωτεινὴ ἐφάνη μακρὰν, ἡ πόλις τῆς Χάβρης, ὑπεράνω δὲ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν ἀνὰ εἰς ἐξέλαμψαν οἱ ἀστέρες καὶ ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῶν ἐθεάθη νῦν τὸ φάσμα τῆς λέμβου κεκλιμένης ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς, ὁμοίαν

πρὸς τραυματίαν καὶ σειομένης ὅπως ὑπὸ τῶν φρικιάσεων τὸ ἀγωνιῶν ζῶον.

Τότε ἐπῆλθεν εἰς ἀμφοτέρους ἡ ἰδέα νὰ διοργανώσωσιν ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων ἕρανον ἐν τῷ ξενοδοχείῳ. Ἡ Γιλβέρτη προσέφερε τὰς μικρὰς τῆς οἰκονομίας· ὁ κόμης ἐδέχετο εἰς τὴν Λέσχην τὰς συνεισφορὰς τῶν φίλων του, εἰς ἃς συνήνωσε καὶ τὴν ἰδικὴν του, μετέβησαν δὲ ἡ Γιλβέρτη, ὁ νέος καὶ ὁ ταγματάρχης ὁμοῦ ὅπως παραδώσωσι τὸ συναχθὲν ποσὸν εἰς τὴν παθοῦσαν οἰκογένειαν. Οἱ ταλαίπωροι! Ὁ γέρον ἐκλαίει ἐκ χαρᾶς, τὰ μικρὰ παιδιὰ πτοηθέντα παρετήρουν τὴν Γιλβέρτην ὡς Μοῖραν τινά, ὁ δὲ γαμβρὸς κληνῆρης νύχαρίσκει διὰ φωνῆς ἀσθενούς, διακοπτομένης ὑπὸ ἀπαισιῶν προσβολῶν βηχός... Ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀγαθοεργίας ἐκείνης συνέδεσε πρὸς ἀλλήλους τὴν Γιλβέρτην καὶ τὸν Ροβέρτον στενότερον παρ' ὅσον θὰ ἴσχυον μακροὶ μῆνες πολυθρόβου κοινωνικῆς σχέσεως. Συνωμίλουν ἤδη πρὸς ἀλλήλους παρὰ τὴν τράπεζαν ἢ ἐν τῇ αἰθούσῃ, ὁ δὲ κύριος δὲ Μομβρὲν διῆλθε μίαν δλόκληρον ἐσπέραν, μίαν ἐσπέραν βροχεράν καὶ μελαγχολικὴν πλησίον τῆς νεάνιδος, ἣτις χαριέντως καὶ ἄνευ φιλαρεσκείας καθήσασα παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον ἐξετέλειεν ὀλόκληρον συλλογὴν ἀσμάτων τοῦ Γκουῶ καὶ Μασσενὲ καὶ μελωδιῶν τοῦ Μένδελσων.

Ἡ Γιλβέρτη, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὴν αἰτίαν, ἠσθάνετο μεγάλην εὐχαρίστησιν ἐπὶ τῇ συναντήσει τῆς μετὰ τοῦ νέου ἐκείνου, ὅστις ἐφάνετο αὐτῇ τόσο ἥπιος, τόσο μελαγχολικός, τόσο ἀγαθός. Δὲν ἐμερίμνα ἂν ἡ ἀόριστος ἐκείνη χαρὰ ἣν ἠσθάνετο, ἐμελλε νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ. Ἦτο ὄλως νέα καὶ ἠδυτάτη ἡ αἴσθησις τῆς ἰδιαιτέρας συμπαθείας, ἣν ἠσθάνετο πρὸς τὸν κ. δὲ Μομβρὲν. Ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο γνωστός αὐτῇ ἀνέκθευ. Ἄλλως τε ὁ ταγματάρχης εἶχε διηγηθῆ αὐτῇ ἄλλοτε πλείστας ὅσας πράξεις ἀνδρείας τοῦ μόλις ἐφήβου στρατιώτου παρὰ τὸν Λείγγρα. Ἦγνόει ὅμως τότε ὅτι ἐμελλέ ποτε νὰ συναντήσῃ τὸν νεκρὸν κόμητα εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς τῆς, νῦν δὲ εἶχε τὴν πλάνην νὰ πιστεύῃ ὅτι ὁ κύριος δὲ Μομβρὲν ἦτο παλαιός τῆς φίλος.

Πρὸ παντὸς ἐσαγήνευεν αὐτὴν ἡ μελαγχολία τοῦ νέου. Εἰς πᾶσαν σχεδὸν γυναῖκα ὑποκρύπτεται μία ἀδελφὴ τοῦ ἑλέους, ἣτις ἐξ ὀρμεμύτου ἀνακκλύπτει ἀμέσως τὴν ὀδύνην, ὡς νὰ εἶχε γεννηθῆ ἐπίτηδες, ὅπως τὴν ἀνακουφίσῃ. Ἡ Γιλβέρτη ᾤκτειρε τὸν κύριον δὲ Μομβρὲν χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ γινώσκῃ διατί τὸν ᾤκτειρεν. Πλὴν δὲν ἠπατάτο ὀδύνη σφοδρά, ἠθικὴ μάλλον ἢ σωματικὴ, ἐρρυτιδῶνε τὸ πρόσωπόν του καὶ ἐκοιλαινε τὰς παρειάς του. Ἐπεθύμει νὰ μά-

θῃ τὰ πάντα ὅπως προσπαθήσῃ νὰ τὸν παρηγορήσῃ.

Ἡ σύμπτωσις ἐνὸς περιπάτου παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Χάριτος πρὸς τὸ μέρος τῆς Βιλλερβίλλης τὴν κατέστησεν ἐν μέρει ἐνήμερον ἴσως τοῦ μυστικοῦ τοῦ κυρίου δὲ Μομβρὲν. Ἡ Γιλβέρτη κατελθοῦσα τῆς ἀμάξης μετὰ τοῦ θείου τῆς ἠθέλησε νὰ περιπατήσῃ ἐπὶ τῆς χλόης τῶν λειμῶνων, ὅπως ἴδῃ τοὺς συνδένδρους ἐκείνους περιβόλους, τὰ ἄκρα ἐκείνα τῆς εὐφόρου νορμανδικῆς γῆς, ἔνθα αἱ μηλέαι καρποβριεῖς ὑψοῦνται μόλις ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους κεκαλυμμένου ὑπὸ σφριγώσης βλάστης, διαστριζομένης ὑπὸ βοσκόντων κτηνῶν. Παρετήρει ἄνωθεν τῶν φραγμῶν τὰς ἐπαύλεις ἐκείνας κεκονιαμένας καὶ ἐξωραϊσμένας παρὰ τῶν φιλοκάλων ἰδιοκτητῶν ὡς ἐπισκευασθέντα μικροτεχνήματα καὶ ἐξεπλήττετο χαρμωσίως ὡς παιδίον βλέπουσα τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου εἰσδυούσας μέσον τοῦ φυλλώματος τῶν δένδρων, τὰς νήσους ἀναταρασσούσας τὸ ὕδωρ ρακίου τινός, τοὺς νεοσσούς τῆς ὄρνιθος τρέχοντας ἢ τοὺς βόας παρακολουθοῦντας αὐτὴν βραδέως μὲ τὸ πρῶον βλέμμα των.

— Πόσον εἶσαι φαιδρά!.. ἔλεγεν ὁ Βερδιέ.

— Ναί, ἀφοῦ εἶμαι μαζύ σου, θεῖέ μου!

Καὶ ὁ στρατιωτικὸς παρετήρει χωρὶς νὰ δύναται νὰ τὸ ἐξηγήσῃ, πόσον τῷ ὄντι εἶχε καταστή φαιδρὰ ἡ Γιλβέρτη, ἀφότου διέτριβεν ἐν Τρουβίλλῃ.

Αἴφνης εἶδε τὴν ἀνεψιάν του σταματήσασαν διὰ μιᾶς εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ. Ἐφάνετο ἀμνηχανοῦσα καὶ ὠχροτάτη ὑπὸ τὸ ἐξ ἀλευκάστου ὑφάσματος ἀλεξήλιόν τῆς. Ἐμπροσθέν των ἀνὴρ τις ἐρχόμενος ἐσταμάτησεν αἴφνης καὶ αὐτός, εὐθύς ὡς ἀεγνώρισεν τὸν ταγματάρχην καὶ τὴν νεάνίδα. Ὁ ἀνὴρ οὗτος κύπτων προσεπάθει νὰ ὀδηγῇ τὰ βήματα μικροῦ κορασίου, μόλις δυναμένου νὰ βαδίζῃ ἐπὶ τοῦ πηλώδους ἐδάφους τῆς ὁδοῦ. Ἠκολούθει ὀπισθεν εὐσαρκος χωρική, βεβαίως τροφός. Ὁ ἀνὴρ ὠρώθη ἐν τάχει, ἔλαβε τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ὡς νὰ ἤρπαζεν αὐτό, ἐγένετο ἄφαντος, παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς νορμανδικῆς ὀπισθεν φραγμοῦ τινός, διὰ στενωποῦ κατερχόμενος πρὸς τὴν θάλασσαν.

Ὁ Βερδιέ προσέβλεψε τὴν ἀνεψιάν του:

— Δὲν εἶνε ὁ κύριος δὲ Μομβρὲν;.. τὴν ἠρώτησε.

Ἡ Γιλβέρτη ἀκίνητος δὲν ἀπήντα. Ἐφαίνετο ἀναζητοῦσα ἀκόμη ἐν τῇ ὁδῷ τὸν ἐξαφανισθέντα κόμητα καὶ τὴν χωρικήν καὶ τὸ παιδίον.

— Τὸν ἀεγνώρισες καὶ σύ, δὲν εἶνε ἀληθές, Γιλβέρτη;

— Ναί, ἀπήντησεν ἡ νεάνις.

Καὶ παρεκάλεσε μετὰ σπουδῆς τὸν θεῖόν τῆς

ν' ανέλθωσιν εἰς τὴν ἀμαξάν. Ὑφίστατο, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀφορμὴν, ζωηρὰν δυσαρέσκειαν, αἰφνίδιον καὶ στυγνὴν λύπην. Ἐνόμιζεν ὅτι κατὰ τι περίξ αὐτῆς ἐναυάγει. Ὁ γηραιὸς Ταινύ, ὁ ἰδιοκτῆτης τῆς λέμβου, τὸ αὐτὸ θάμβος θὰ ἠσθάνθη βεβαίως τὴν προτεραιάν.

Καθ' ὁδὸν ὁ ταγματάρχης ἐπιμόνως ἐπανήρχετο εἰς τὸ περιστατικὸν τῆς συναντήσεως ἐκείνης.

— Ἦτο βεβαίως ὁ κ. δὲ Μομβρέν... Χαρίεστατον ἦτο ἐκεῖνο τὸ κοριτσάκι ὑποῦ ἐπεριπατοῦσε... ὀλίγον τι ὠχρὸν μοναχά... Τί νὰ εἶνε αὐτὸ τὸ παιδάκι;

Ἡ Γιλβέρτη τότε τὸν παρεκάλεσε νὰ μὴ εἶπῃ τι, νὰ λησμονήσῃ τὸ συμβάν, νὰ μὴ ἀναφέρῃ πλέον τὸν κ. δὲ Μομβρέν, πράγματι δέ, τὴν ἐσπέραν, συναντήσασα τὸν νεαρὸν κόμητα εἰς τὸ ἐστιατόριον τοῦ ξενοδοχείου, οὐδένα ἀπέτεινεν αὐτῷ ὑπαινιγμὸν περὶ τῆς συναντήσεως τῶν ἐκείνης παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Χάριτος· καὶ αὐτὸς ἐπίσης δὲν ὠμίλησε ποσῶς περὶ τούτου, δὲν ὠμίλησε ποτέ.

Ποτέ! Ἄλλως τε ἡ Γιλβέρτη δὲν ἐπανεῖδεν ἕκτοτε συχνὰ τὸν κόμητα. Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον ἐξέφρασε πρὸς τὸν θεῖόν της τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς Παρισίους. Ἡ θάλασσα τὴν ἠνώχλει· τὴν ἠμπόδιζε νὰ κοιμηθῇ.

— Ἄ! μὰ τί εἶν' αὐτό, δὲν μοῦ λέγεις; σὺ ἢ τὸσον ἤσυχον κοντεύεις νὰ γείνης νευρική! εἶπεν ὁ ταγματάρχης.

Καὶ ἀνεχώρησαν πράγματι. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ ταξειδίου ἐκείνου τοῦ τὸσον φαίδρως ἀρξαμένου καὶ τὸσον ἀποτόμως λήξαντος, ὁ Βερδιὲ ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπε τὴν ἀνεψιάν του ὑποπίπτουσαν εἰς ἀσυνήθεις ρεμβασμούς, εἰς κατῆφαιαν, εἰς λύπην σχεδόν, εἰς ἣν δὲν ὑπέκειτο ἄλλοτε. Ἐμεινεν ἐπὶ ὥρας σκεπτικῆ, αὐτὴ ἢ τὸσον φιλεργός, ἢ ἔχουσα τὴν ζωηρότητα τῆς μελίσης!

Ὁ κ. δὲ Μομβρέν μετέβη κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χειμῶνος δις ἢ τρίς ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸν ταγματάρχην εἰς τὴν ὁδὸν Μανσάρ. Αἱ ἐμφανίσεις αὐταὶ τοῦ κόμητος ἀνησυχίαν μᾶλλον προῦξένουν ἢ εὐχαρίστησιν εἰς τὴν Γιλβέρτην. Ἐχαίρειν ἐπαναβλέπουσα τὸν νέον, ὅστις ἤρρεσκεν αὐτῇ ὡς τύπος ἀνεπιτηδεύτου κομψότητος, ἀλλ' οὐ ἐν ταύτῳ ἠθέα τὴν ἐθροῦθει ὡς μυστήριον. Δὲν ἠπατάτο δὲ ὑπῆρχεν ὄντως ἐν τῇ ζωῇ τοῦ κ. δὲ Μομβρέν περιπέτειά τις ἴσως δρᾶμα, ἐκ τῶν σκοτεινῶν ἐκείνων δραμάτων, ὧν τὴν σκληρότητα ἀγνοοῦσιν οἱ ἄλλοι, οἳ παρὰ γαίῃ ὁ βίος.

Πλὴν οὐδέποτε διέφυγε τὰ χεῖλη της ὑπαινιγμὸς τις περὶ τῆς συναντήσεως ἐκείνης παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Χάριτος. Ἐλάλει περὶ τῶν πλέον ἀσημάντων πραγμάτων πρὸς τὸν ἄνδρα

ἐκεῖνον, οὔτινος οὐχ ἤττον ἐπόθει νὰ μάθῃ τὸ παρελθὸν ὀλόκληρον, μέχρι καὶ τῆς ἐσχάτης στιγμῆς. Αἱ ἐπισκέψεις τοῦ κ. δὲ Μομβρέν κατετρίβοντο εἰς συνομιλίας ἐπὶ στρατιωτικῶν θεμάτων μετὰ τοῦ Βερδιὲ καὶ εἰς τινὰς συνήθεις καὶ ἄνευ σημασίας λόγους ἀνταλλασσομένους μετὰ τῆς Γιλβέρτης. Καὶ ὅμως ἐξ ὀρμεμφύτου τὰ δύο ἐκεῖνα νέα καὶ ὠραῖα ὄντα, τὰ δοκιμάζοντα τὸ αὐτὸ τῆς ἀνησυχίας αἰσθημα ὅσακις εὐρίσκοντο ἀντικρὺ ἀλλήλων, καὶ ἀποφέροντα ἐκ πάσης συναντήσεώς των τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν ἠδονικῆς ταραχῆς, ἐξ ὀρμεμφύτου ἐφρόνου ὅτι ἐκάτερος αὐτῶν ἠδύνατο ν' ἀνεύρῃ εἰς τὸν ἄλλον ἐν δεδομένῃ στιγμῇ στήριγμα, παρηγορίαν, ἢ ἔτι κάλλιον—καίτοι οὐδ' ἐκείνη οὐδ' αὐτὸς ἐτόλμα νὰ προσφέρῃ τὴν λέξιν—ἔρωτα.

Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ δὲν ἐκοπίασε πολὺ νὰ διευκρινίσῃ μέρος ἐξ ὄλων τούτων ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς συναντήσεως ἐκείνης. Παρετήρει ἐξ ὑπαμοιβῆς τὴν Γιλβέρτην καὶ τὸν Μομβρέν καὶ εὐρίσκεν αὐτοὺς κατὰ τὴν ἰδέαν της ἐξαισίως ἀρμόζοντας πρὸς ἀλλήλους. Καὶ ἂν ἤθελεν ν' ἀποκρύψωσι τὸ αἰσθημάτων, ἢ ἀναφαινομένη πάντως ταραχὴ τῶν τάχιστα θ' ἀπεκάλυπτε τὰ πάντα καὶ εἰς παρατηρητὴν ἤττον διπλωματικῶς ἐξησηκημένον ἢ ἡ Μεγάλῃ Ἐκλεκτορίσῃ. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἀνχιμγνῆται εἰς ὅλα ἦτο τὸσον ἀκατανίκητος ἐν αὐτῇ, ὥστε ἤρρεσκετο ἤδη ἀπὸ τοῦδε νὰ φαντάζηται τελούμενον τὸν γάμον τῶν δύο νέων — μάλιστα, σύντομα καὶ χωρὶς ἀργοπορίαν! — ὅτε ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν της ἡ σκέψις ὅτι εἶχε γείνει λόγος περὶ τῆς πιθανῆς ὑποψηφιότητος τοῦ μαρκησίου δὲ Μομβρέν μεταξὺ τῶν κύκλων τῶν βασιλοφρόνων ἐκλογέων, καὶ ἦτο ἀδύνατον, ἐντελῶς ἀδύνατον, ὁ υἱὸς τοῦ μαρκησίου νὰ νυμφευθῇ τὴν ἀνεψιάν τοῦ δημοκρατικοῦ ὑποψηφίου! Τί σαστισιμάρα! νὰ ξεχάσῃ αὐτό! Καὶ ὅμως ἦτο κρίμα, ναι κρίμα! ἐταίριαζαν τὸσον καλὰ οἱ δύο! Ἄλλ' ἡ πειθαρχία, τὸ καθῆκον, ἡ διαίρεσις τῶν κομμάτων!... Δὲν παίζει κανεὶς μὲ τὴν πολιτικὴν, ὄχι!... ὅπως δὲν παίζει καὶ μὲ τὸν ἔρωτα.

Καὶ τὸ πνεῦμα τῆς κυρίας Ἐρβλαὶ ἐκάλπαζεν οὕτως, ἐξηκολούθει νὰ καλπάζῃ, ἐνῶ ὠμίλει πρὸς τὸν κ. δὲ Μομβρέν περὶ παντοίων ἀδιαιφύρων πραγμάτων, ἢ δὲ Γιλβέρτη ἐσυλλογιζέτο δικτὶ ὁ νεαρὸς κόμης ἐφαίνετο σκυθρωπότερος καὶ μελαγχολικώτερος ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

— Ὁ Ρωμαιοὶ καὶ ἡ Ἰουλιέττα! ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἡ Ἐρρικιέττα, οἱ Καπουλέτοι καὶ οἱ Μοντέκοι τῆς ἐκλογῆς!.. Εἶνε αἰώνιον τὸ δρᾶμα... Ἄλλὰ δὲν πταίομεν ἡμεῖς!..

Καὶ διὰ νὰ ἔχῃ ὑπωδῆποτε καθαρὰν τὴν συνείδησιν, ἠρώτησεν αἴφνης τὸν κόμητα ἂν

ήτο ἀληθές ὅτι ὁ μαρκήσιος δὲ Μομβρὲν θὰ ἐξετίθειτο ὡς ὑποψήσιος πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Σαρβέ.

— Ὁ πατήρ μου πολὺ διατάζει ἀκόμη, κυρία, ταλαντεύεται δέ, σὰς ἐξομολογοῦμαι, μεταξὺ τῶν παρακλήσεων τῶν φίλων καὶ τῆς ὑποσχέσεως, ἣν ἔδωσεν ἄλλοτε πρὸς τὴν μητέρα μου, ἥτις τὸν καθικέτευσε νὰ μὴ ἀναμιχθῆ ποτε εἰς τι.

— Ναί, γνωρίζω ὅτι ἡ κυρία μήτηρ σας δὲν παρεδέχετο ὅτι εἰς εὐπκτρίδης ὄφειλε ν' ἀναμιχθῆ οὐδὲ κ' εἰς τὴν περὶ τὴν κίνησιν. Ἐδυσχέραινε κατὰ τῆς παρούσης κυβερνήσεως ὅπως καὶ κατὰ τῆς αὐτοκρατορίας. Δὲν τὴν κατηγορῶ. Τοῦτο σημαίνει πίστιν πρὸς τὰς ἀναμνήσεις.

Ἡ Γιλβέρτη παρετήρησεν ὅτι ὁ κ. δὲ Μομβρὲν συνωφρυνθῆ ὅπως οὖν, ὅτε ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ὠμίλησεν αὐτῷ περὶ τῆς ἀποθάνουσης μαρκησίας. Ὁ νέος προσεπάθει νὰ μειδιάσῃ διὰ τὸ φιλοφρόνημα τῆς Ἐρρικέττας· ἀλλὰ προφανῶς ἀπέκρουπε πικρὰν ἢ ζοφερὰν ὑπεροβουλίαν.

Ἡγέρθη χαιρετίζων, ὡς νὰ ἤθελε νὰ εὐχαριστήσῃ, πράγματι ὅμως ὅπως θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἐπίσκεψιν.

Ἄλλ' ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ἐνθαρρυνθεῖσα ἐκ τῆς πρώτης τυχῆς ἀψιμαχίας, ἤθελεν, ἀφοῦ εὐρίσκειτο ἐνώπιόν της ὁ υἱὸς ἐνός τῶν ἀντιπάλων της, νὰ ἐξωθήσῃ τὴν κατόπτεισιν μακρότερον.

— Λοιπὸν, εἶπε, τὸ κόμμα τῶν βασιλοφρόνων δὲν θὰ συμμετάσχη τῆς πάλης αὐτὴν τὴν φορὰν;

— Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ κόμης μειδιῶν, ἀναμετρεῖ μόνον τὰς δυνάμεις του καὶ καιροφυλακτεῖ.

— Ὁ κ. μαρκήσιος δὲ Μομβρὲν θὰ ἦτο ἀντίπαλος ἐπίφοδος.

— Νομίζετε, κυρία;

— Βεβαίως· καὶ ἂν ὁ πατήρ σας δὲν κατέλθῃ εἰς τὸν ἀγῶνα, σχεδὸν θὰ λυπηθῶμεν διότι δὲν θὰ εἴχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαγωνισθῶμεν πρὸς ἄνδρα, τὸν ὁποῖον πάντες ἀγαπῶσι καὶ ὑπολήπτονται.

— Ναί, εἶπεν ὁ Ροβέρτος, διὰ νὰ λάβητε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τὸν νικήσετε! ὦ! μὴ τὸ ἀρνηθῆτε, κυρία. Δὲν ἀπατῶμαι ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τῶν δυνάμεων τῶν ἡμετέρων φίλων· οὐδ' ὁ πατήρ μου ἀπατάται ἐπίσης ὡς πρὸς τοῦτο. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἤθελεν ἐμποδίσει αὐτὸν νὰ συνενωθῆ μετὰ τῶν ἡμοφρόνων του, ἔστω καὶ ἂν ἦσαν μίξ δράξ οὗτοι, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὄφειλε ν' ἀγωνισθῆ ὑπὲρ τῆς σφαιρίας του.

— Ποία εἶνε ἡ σημαία του; ἠρώτησεν ἡ κυρία Ἐρβλαί· ἐγὼ μόνον τὴν τρίχρουν γνωρίζω.

— Εἶνε ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἠκαλοῦθον, ὅτε εἶχεν τὴν τιμὴν νὰ ὑπηρετῶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ θεοῦ τῆς δεσποινίδος, ἀπήντησεν ὁ κύριος δὲ Μομβρὲν στρεφόμενος πρὸς τὴν Γιλβέρτην.

Προσέκλινε καὶ αὐθις ἀποχαιρετίζων τὴν κυρίαν Ἐρβλαί, αὕτη δὲ τὸν ἠ'εὐχαρίστησεν ἐκ νέου, καταλιποῦσα πλέον τὴν περὶ τῆς πολιτικῆς συνομιλίαν, καὶ συνώδευεν αὐτὸν μετὰ τῆς Γιλβέρτης διὰ τῶν δειροστοιχιῶν τοῦ κήπου. Ἐν ὄχημα ἀνέμενε παρὰ τὴν κιγκλιδωτὴν θύραν.

Ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἔφθανον ἐκεῖ, διανομῆς τις τοῦ τηλεγραφείου ἔκρουσε τὸν κωδωνίσκον τῆς θύρας, κομίζων τηλεγράφημα. Ἡ κυρία Ἐρβλαί ἐζήτησε συγγνώμην διότι ἔπρεπε ν' ἀπαντήσῃ παραχρῆμα, καὶ μετὰ χριέντος μειδιάματος, διακόπτουσα τὴν μετὰ τοῦ κυρίου δὲ Μομβρὲν συνδιάλεξιν, ἀπῆλθεν ἐν τάχει, ἀφήσασα αὐτὸν, ἐκουσίως ἴσως, μετὰ τῆς Γιλβέρτης· ὁ κ. δὲ Μομβρὲν, κρατῶν τὸν πῖλόν του εἰς τὴν χεῖρα προσέβλεπεν ἐντὸς τοῦ πλαισίου ἐκείνου τοῦ πλήρους φωτὸς καὶ ἀνθέων τὴν νεάνιδα, ἣν ἀνελογίζετο τόσον συχνὰ καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς τοῦλάχιστον ζέσεως, μεθ' ἧς αὐτὴ ἀνελογίζετο ἐκεῖνον.

Ἡ νεῆνις ἐποίησε κίνημά τι ὡς νὰ ἤθελε νὰ τὸν χαιρετίσῃ καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν Ἐρρικέτταν, ἀλλ' ὁ κόμης ἀπέτρεφεν αὐτὴν διὰ νεύματος, εἰς ὃ ἐνυπῆρχε σχεδὸν ἰκεσία.

— Λοιπὸν εἶνε ἀληθές; εἶπεν. Ὁ θεὸς σας ἐρρίφθη εἰς τὴν τύρβην τῆς ἐκλογῆς;

— Ναί, ἀπήντησεν ἡ Γιλβέρτη. Εἶπον αὐτῷ ὅτι τοιοῦτο ἦτο τὸ καθῆκόν του καὶ ὑπήκουσεν.

— Τὸ καθῆκον τῶν ἐντίμων εἶνε ν' ἀφίνωσι τοὺς ραδιοῦργους νὰ ρυπαίνωνται εἰς τὸ τέλημα αὐτὸ τῆς πολιτικῆς. Αὐτὸ ἔλεγον πρὸς τὸν πατέρα μου, ὅστις δὲν σκέπτεται πάντοτε ὅπως ἐγὼ καὶ ὅστις, μετὰ λύπης τὸ ὁμολογῶ, θὰ ἦτο ἱκανὸς ν' ἀντιμετωπίσῃ ὅπως ὁ θεὸς σας, τὰ κοῤῥασματα τῶν βατράχων ζητούντων βουλευτὴν!

— Ἴσως ὅμως, ὑπέλαθεν ἡ Γιλβέρτη, ὁ πατήρ σας καὶ ὁ θεὸς μου, δὲν εἶχον ἄδικον. Ἄν ὅλοι ἠγροῦντο, τί θὰ συνέβαινεν;

— Δὲν θὰ ἐδουλοῦμεθα περισσότερο εἰς τὴν ἄβυσσον ἀφ' ὅσον καὶ τώρα, ἀπήντησεν ὁ κ. δὲ Μομβρὲν.

— Εἶσθε ἀπαισιόδοξος.

— Ἐπεθύμουν νὰ εἶμαι τοιοῦτος. Ἀλλ' ὑμεῖς, δεσποινίς, δὲν θὰ ὑποστῆτε, πιστεύω, τὴν ἐπίδρασιν τῆς θελκτικωτάτης κυρίας Ἐρβλαί. Δὲν θὰ εὐχαριστοῦμεν διόλου βλέπων ὑμᾶς καθισταμένην γυναῖκα πολιτικῆν.

— Ἐγὼ; . . . μὴ φοβῆσθε, εἶπεν ἡ Γιλβέρτη.

Ἡ πολιτικὴ μου προξενεῖ τρόμον.

— Λοιπὸν δὲν θὰ μεταβληθῆτε;

— Τί ἐννοεῖτε μετὰ τοῦτο;

Ἡ νεῆνις ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν σιδηρῶν ράβδων τῆς ἡμιανοίκτου κιγκλιδωτῆς θύρας, αἱ δὲ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου διερχόμεναι διὰ μέσου τῶν κλάδων τῶν πεφυτευμένων παρὰ τὴν εἴσοδον ὑψηλῶν καστανεῶν, ἐπέριπτον φωτεινὰς κηλίδας

ἐπὶ τῆς κόμης, τῶν ὤμων καὶ τῶν παρεϊῶν τῆς νεάνιδος, ὡς νὰ κατησπάζοντο αὐτήν.

Ὁ Ροβέρτος τὴν ἔβλεπε, μὴ ἀπαντῶν κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ περιβάλλων αὐτὴν διὰ βλέμματις πλήρους βαθείας ἀφοσιώσεως, συνησθάνετο δὲ ἡ νεάνις ὅτι ἐν τῇ σιγῇ ἐκείνῃ ἐνυπῆρχέ τι ὡσεὶ ἐξομολόγησις, ὡσεὶ προσφορά ἄφρονος ὀλοκλήρου ὑπάρξεως ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ τι ἀδήλως ἐπώδυνον καὶ ἐναγώνιον. . . Καὶ ἐπανεβλεπεν, ἐπανεβλεπεν ἀκόμη τὸν κύριον δι' Μομβρὲν ἐκεῖ πέραν μετὰ τοῦ μικροῦ κορασίου του, μόλις βηματίζοντος πλησίον του, ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς Χάριτος.

Ἴσως ὁ νέος ἐμάντευσε τὸν λογισμόν, τὸν ἐπελθόντα εἰς τὴν χαρίεσσαν ἐκείνην μελαγχροινὴν κεφαλήν.

Ἔπεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὴν Γιλβέρτην καὶ χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐρώτησίν της, εἶπεν αὐτῇ:

— Καίτοι εἴμεθα ἀντίπαλοι, ὡς φαίνεται, εἶπέτε παρακαλῶ εἰς τὸν θεῖόν σας ὅτι εἶμαι αὐτῷ ἀφωσιωμένος ἐξ ὅλης καρδίας. Θὰ τοῦ τὸ εἶπητε, δὲν εἶνε ἀληθές, δεσποινίς;

Καὶ προσεπάθησε νὰ μειδιάσῃ προσφῶρον τὴν λέξιν «ἀντίπαλοι». Εἶτα ἐλάλησε μετὰ διαχύσεως. Ἡ Γιλβέρτη εἶχεν ἤδη τείνει αὐτῷ τὴν χεῖρα καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἐπὶ τινὰς στιγμάς χωρὶς ν' ἀναλλάξωσι πλέον λέξιν, τεταραγμένοι ἡ νεάνις ἠσθάνετο τοὺς δακτύλους τοῦ Ροβέρτου τρέμοντας, ἐνῶ ἔσφιγγον τοὺς ἰδικούς της, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα ν' ἀποσύρῃ τὴν τεταμένην χεῖρά της ὡς νὰ προὔξενε αὐτῇ ἡ χειραψία ἐκείνη περισσοτέραν εὐχαρίστησιν ἢ ταραχήν.

Ἐπὶ τέλους ὅμως βραδέως, πολὺ βραδέως ἀφῆκε τὴν χεῖρά της νὰ καταπέσῃ, ἀπέτεινε δὲ πρὸς τὸν κύριον δι' Μομβρὲν ἐν «καλὴν ἐντάμωσιν, χαίρετε!» χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τί ἔλεγεν.

Ἐπέιγετο νὰ φύγῃ. Προησθάνετο ὅτι καὶ αἱ ἐρωτήσεις καὶ ἡ σιγὴ τὰ πάντα καθίσταντο ἀνησυχητικὰ νῦν καὶ ὅτι ὁ κ. Μομβρὲν ἐμελλεν ἴσως ν' ἀποτείνη αὐτῇ λόγους, τοὺς ὁποίους δὲ ἤθελε ν' ἀκούσῃ.

Ὁ νέος ἴστατο ἀκόμη εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ὀρθίος, παρατηρῶν αὐτὴν ἀπομακρυνομένην διὰ μέσου τῶν δεινροστοιχιῶν καὶ ἐπανερχομένην εἰς τὴν ἔπαυλιν. Τότε μόνον ἐκινήθη ἐκ τῆς θέσεώς του, ὅτε ἡ νεάνις ἐγένετο ἄφαντος ἐκεῖ πέραν εἰς τὸ πρόστοον.

Ἐθῆσε τὴν κιγκλίδαν καὶ σχεδὸν ἀποτόμως εἶπε πρὸς τὸν ἀναμένοντα ἐν τῇ ὁδῷ ἠνίοχον.

— Εἰς Μελέν!

Τὸ ὄχημα ἀπεμακρύνθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς κυρίας Ἐρβλάκι ἡ Γιλβέρτη ἐκάθησε πρὸ τοῦ κλειδοκουμβάλου καὶ οἱ δακτύλοι της διέτρεχον τὰ ἐξ ἐλεφαντόδοντος πληκτρα ὡς νὰ ἐπρόκειτο ἡ μουσικὴ νὰ λικνίσῃ τὴν ὀδύνην τῆς ἢ νὰ καταπνίξῃ τοὺς λυγμούς της.

(Ἐπεται συνέχεια).

Δ' ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἄρτιγενεῖς ἑλληνικαὶ βιομηχανίαι.

Αἱ προκαταρκτικαὶ δηλώσεις τῶν μελλόντων νὰ συμμετάσχωσι τῆς Δ' Ὀλυμπιακῆς Ἐκθέσεως ὑπεβλήθησαν ἤδη καὶ ἡ συλλογὴ φαίνεται οὐχὶ κατωτέρω τῆς κοινῆς προσδοκίας, λαμπρὰν μέλλουσα νὰ ἀποτελέσῃ τὴν προσηχῆ ἔκθεσιν. Καὶ πρόωρος καὶ ἀτελής βεβαίως θὰ ἦτο πᾶσα περιγραφή τῶν ἐκθεμάτων ἐπὶ τῇ βάσει μόνων τῶν δελτίων τῶν ἐκθετῶν· ἀλλὰ δὲν κρίνομεν ἄσκοπον νὰ διαλάβωμεν διὰ βραχείων, ἐν εἴδει εἰσαγωγῆς εἰς λεπτομερῆ τῆς ἐκθέσεως περιγραφὴν, περὶ τινῶν βιομηχανικῶν ἐργασιῶν, ἡδὴ ἀναπτυχθεισῶν ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἄριστα παραγουσῶν ἔργα.

Καὶ ἐν πρώτοις τὰ στεακικὰ κηρία ἀφ' οὗ βαρύτατος ἐπεβλήθη σωφρόνως δασμὸς εἰς τὰ ἐξωθεν εἰσερχόμενα, κατασκευάζονται ἅπαντα ἐν τῷ τόπῳ καὶ τρία ἐργοστάσια, ἐν ἐν Κερκύρα, ἐν ἐν Φαλήρῳ καὶ ἐν ἐν Βόλῳ ἀμιλλῶνται περὶ τῆς καλλιτέρας παραγωγῆς. Λυπηρὴν ὅμως εἶναι, καὶ τοῦτο παρατηρεῖται οὐ μόνον ἐν τούτῳ τῷ εἴδει ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, ὅτι κηρία στεακικὰ κατασκευαζόμενα ἐν τῷ τόπῳ περιβάλλονται ζένα ἐνειλήμματα καὶ πωλοῦνται ὡς ἐξωτερικὰ τοῦ Βελγίου ἢ τῆς Γαλλίας εἰς τιμὰς ὑψηλάς.

Τὰ χειρόκτια κατασκευάζονται ἐν Κερκύρα ὅπου ἄριστον ἰδρύθη ἐργοστάσιον αὐτῶν, οὐ μόνον δὲ τὰ ἐκ λεπτοῦ δέρματος τοιαῦτα ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἀξιοματικῶν, ἅτινα μάλιστα προτιμῶνται τῶν ὁμοίων ἐξ Ἑσπερίας κομιζομένων. Καὶ τῶν χειροκτίων ὅμως τούτων τὰ πλεῖστα ἐν Ἀθήναις πωλοῦνται ὡς εὐρωπαϊκὰ καὶ ἡ διαφορὰ τῆς τιμῆς δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν ἐκ τῆς ἐντοπίας παραγωγῆς προσγινομένην ὠφέλειαν.

Ἡ τέχνη τοῦ λευκοσιδήρου ἀνεπτύχθη ἐν Ἀθήναις μεγάλως, κατασκευάζονται δ' ἔργα ἀξιολογώτατα ἀληθῶς. Κλωβοὶ πτηνῶν μικροὶ καὶ μεγάλοι, λουτρῶνες παντὸς εἴδους, καταιωνητικαὶ μηχαναὶ, κομψὰ νιπτῆρων δοχεῖα, λύχνοι πετρελαίου ἀπὸ τῶν ἀπλουστέρων καὶ εὐνοστέρων μέχρι τῶν τελειοτέρων τῶν τοῦ Βελγικοῦ συστήματος τῶν ἀπλετοῦ παραγόντων φῶς.

Ἄλλὰ καὶ τῶν εἰδῶν τούτων τὰ πλεῖστα δὲν περιεβλήθησαν ἐτι τὴν σφραγίδα τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Ἐξακολουθοῦσι πωλοῦμεν ὡς εὐρωπαϊκὰ καὶ εἰς τιμὰς ὑψηλάς, ὑψηλοτέρας τῶν πρὶν, καὶ τοῦτο διότι οἱ ἔμποροι προφαρίζονται τὴν διαφορὰν τοῦ νομίσματος, τοὺς βαρεῖς δασμούς τῶν τελωνείων καὶ μυρίας ἄλλας προφάσεις. Κλωβὸς π.χ. ἐκ τῶν μειζόνων διὰ ψιττακού, κατασκευάζεται ἀντὶ δρ. 18 καὶ πωλεῖται τῷ ἐμπρῶτῳ, ὅστις τὸν μετα-